

Tisková zpráva
Lucemburk 9. července 2020

Opatření EU měla jen malý účinek na zastavení úbytku volně žijících opylovačů, tvrdí auditoři

Podle nové zprávy Evropského účetního dvora (EÚD) nezajistila opatření EU ochranu volně žijících opylovačů. Strategie v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 byla z hlediska zastavení jejich úbytku do velké míry neúčinná. Součástí hlavních politik EU, k nimž patří též společná zemědělská politika, také nejsou žádné konkrétní požadavky na ochranu volně žijících opylovačů. Kromě toho jsou dle auditorů hlavní příčinou úbytku volně žijících opylovačů právní předpisy EU pro oblast pesticidů.

Opylovači, jako například včely, vosy, pestřenky, motýli, moli a brouci, velkou měrou přispívají ke zvyšování kvantity i zlepšování kvality našich potravin. V posledních dekádách však dochází k úbytku volně žijících opylovačů, a to jak z hlediska jejich množství, tak i rozmanitosti. Důvodem je hlavně intenzivní zemědělství a také používání pesticidů. Evropská komise v reakci na to zavedla rámec opatření, tvořený především její iniciativou týkající se opylovačů z roku 2018 a její strategií v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020. Realizovala rovněž opatření, které mohou mít na volně žijící opylovače vliv v rámci stávajících politik a právních předpisů Unie. Auditoři posuzovali, jak účinná tato opatření byla.

„Opylovači hrají zásadní roli z hlediska rozmnožování rostlin a fungování ekosystému a jejich úbytek lze považovat za významnou hrozbu pro naše životní prostředí, zemědělství a dodávky kvalitních potravin“, uvedl člen Evropského účetního dvora odpovědný za tuto zprávu Samo Jereb. „Dosavadní iniciativy EU na ochranu volně žijících opylovačů byly bohužel příliš slabé na to, aby přinesly výsledky.“

Auditoři zjistili, že příslušný rámec, který EU zavedla, k ochraně volně žijících opylovačů v praxi příliš nepomáhá. Ačkoli v rámci strategie EU pro oblast biologické rozmanitosti do roku 2020 není na zastavení úbytku volně žijících opylovačů specificky zaměřeno žádné opatření, čtyři z cílů této

Účelem této tiskové zprávy je informovat o hlavních zjištěních zvláštní zprávy Evropského účetního dvora. Plné znění této zprávy je k dispozici na internetové stránce eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

strategie mohou mít na opylovače nepřímý kladný dopad. Z hodnocení této strategie v polovině období, provedeného samotnou Komisí, však vyplynulo, že u tří z těchto cílů byl pokrok nedostatečný nebo nulový. V tomto hodnocení je také opylování konkrétně uvedeno jako jeden z nepostiženějších prvků v ekosystémech v celé EU. Auditoři rovněž konstatují, že iniciativa týkající se opylovačů nevedla k výraznějším změnám u hlavních politik.

Auditoři také zjistili, že ani další politiky EU podporující biologickou rozmanitost nezahrnují žádné konkrétní požadavky na ochranu volně žijících opylovačů. Komise nevyužila v žádném programu některou z možností, které byly v rámci opatření na zachování biologické rozmanitosti k dispozici, a to včetně směrnice o přírodních stanovištích, síť Natura 2000 a programu LIFE. Co se týče společné zemědělské politiky, auditoři se domnívají, že je součástí problému, a nikoli součástí řešení. Požadavky v oblasti ekologizace a podmíněnosti v rámci SZP nebyly z hlediska zastavení úbytku biologické rozmanitosti v zemědělství účinné. K tomuto závěru dospěli auditoři EU v nedávné [zprávě](#).

Auditoři rovněž zdůrazňují, že stávající právní předpisy EU týkající se pesticidů nebyly schopny zajistit na ochranu volně žijících opylovačů vhodná opatření. Součástí stávajících právních předpisů jsou sice ochranná opatření pro včely, ale posouzení rizika vycházejí z pokynů, které jsou zastaralé a které nejsou dostatečně sladěny s právními požadavky ani s nejnovějšími vědeckými poznatky. V této souvislosti auditoři upozorňují na skutečnost, že rámec EU umožňoval i nadále členským státům používat pesticidy, o nichž se soudí, že zapříčiňují masivní úbytky včel. V letech 2013–2019 tak bylo například uděleno 206 mimořádných povolení na použití tří neonikotinoidů (midaklopridu, thiamethoxamu a klothianidinu), ačkoli je jejich aplikace omezena již od roku 2013 a od roku 2018 platí přísný zákaz jejich venkovního používání. V jiné letos zveřejněné [zprávě](#) auditoři EU zjistili, že snížit používání neonikotinoidů mohou pomoci postupy integrované ochrany rostlin, ale že EU při prosazování těchto postupů zatím dosáhla jen malého pokroku.

Vzhledem k tomu, že v nadcházejících desetiletích bude jedním z nejdůležitějších témat v rámci agendy EU „Zelená dohoda pro Evropu“, auditoři Evropské komisi doporučují, aby:

- posoudila potřebu specifických opatření pro volně žijící opylovače v následných akcích a opatřeních pro strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030, které provede v roce 2021,
- zlepšila integraci opatření na ochranu volně žijících opylovačů do nástrojů politiky EU, které se týkají ochrany biologické rozmanitosti a zemědělství,
- zlepšila ochranu volně žijících opylovačů v rámci procesu posuzování rizik pesticidů.

Poznámky pro redaktory

Zvláštní zpráva č. 15/2020 „Ochrana volně žijících opylovačů v EU: iniciativy Komise dosud nepřinesly výsledky“ je k dispozici na internetové stránce EÚD (eca.europa.eu) ve 23 jazycích EU. Tento audit doplňuje zvláštní zprávy EÚD o [biologické rozmanitosti v zemědělství](#), [používání pesticidů](#) a [síti Natura 2000](#), zveřejněné v poslední době.

EÚD předkládá své zvláštní zprávy Evropskému parlamentu a Radě EU a také dalším zainteresovaným stranám, jako jsou národní parlamenty, subjekty působící v příslušném odvětví a zástupci občanské společnosti. Velká většina doporučení, která předkládáme ve svých zprávách, je uvedena do praxe.

Informace o opatřeních, které přijal EÚD v souvislosti s pandemií COVID-19, jsou [zde](#).

Tiskový kontakt pro tuto zprávu

Vincent Bourgeois – E: vincent.bourgeois@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 47502 / M: (+352) 691 551 502